

NỘI DUNG HỌC TẬP TRỰC TUYẾN
TUẦN 14 (06/12 – 11/12/2021)

TUẦN 14 06/12–11/12	CHỦ ĐỀ 4
	NHỮNG TRẢI NGHIỆM TRONG ĐỜI

HƯỚNG DẪN HỌC TẬP :

1. Trước mỗi buổi học, các em đọc trước **phần Lý thuyết** của mỗi bài học trong SGK và trong tài liệu này.
2. Sau các buổi học trực tuyến, các em hoàn thành **phần Bài tập** trong tài liệu này, nộp cho GV qua địa chỉ mail hoặc zalo của GV. Bài làm có thể đánh máy hoặc viết tay. **Chú ý ghi rõ họ tên và lớp của các em khi nộp bài.**

VIẾT

TRI THỨC CẦN NẮM

KỂ LẠI MỘT TRẢI NGHIỆM CỦA BẢN THÂN

Nếu việc đọc một câu chuyện về trải nghiệm của người khác có thể giúp em học được kinh nghiệm của họ và hiểu mình thì việc viết về chính những trải nghiệm của bản thân sẽ cho em cơ hội được giải bày, sẻ chia. Những trải nghiệm của em, vì thế, sẽ càng trở nên có giá trị khi được lan toả đến nhiều người. Làm thế nào để kể lại câu chuyện về trải nghiệm của bản thân thật hấp dẫn và lôi cuốn người đọc? Bài học này sẽ giúp em trả lời câu hỏi ấy.

Kể lại một trải nghiệm của bản thân là kiểu bài trong đó người viết kể về diễn biến của sự việc mà mình đã trải qua và để lại nhiều ấn tượng, cảm xúc.

Yêu cầu đối với kiểu bài:

- Dùng ngôi thứ nhất để chia sẻ trải nghiệm của bản thân.
- Trình bày các sự việc theo trình tự hợp lí.
- Kết hợp kể và tả.
- Nêu ý nghĩa của trải nghiệm đối với bản thân.
- Bài văn đảm bảo bố cục:

Mở bài: giới thiệu được trải nghiệm.

Thân bài: trình bày diễn biến của sự việc.

Kết bài: nêu được ý nghĩa của trải nghiệm đối với người viết.

Hướng dẫn phân tích kiểu văn bản

Kể lại một trải nghiệm của bản thân.

Mở bài

Ai cũng từng có một thời thơ ấu hồn nhiên, vô tư. Thời thơ ấu ấy đã để lại trong tôi⁽¹⁾ nhiều trải nghiệm đáng nhớ⁽³⁾. Có những trải nghiệm đã trở thành bài học hữu ích, như câu chuyện đã xảy ra với tôi năm lên mười⁽²⁾.

Làng tôi vốn rất thanh bình, yên ả với một dòng sông êm đềm, chảy qua làng. Những bãi cát vàng ven sông đã trở thành nơi vui chơi lí tưởng của bọn trẻ chúng tôi⁽⁴⁾. Ngày đó, tôi mới bắt đầu biết bơi.⁽⁴⁾ Vào những trưa hè, nắng như đổ lửa, chúng tôi thường rủ nhau ra tắm sông và bơi lội thỏa thích dưới làn nước trong veo, mát lạnh của dòng sông. Điều ấy khiến tôi cảm thấy thích thú vô cùng! Do mới biết bơi nên tôi chỉ bơi men theo bờ. Mẹ tôi cũng thường dặn tôi không được mạo hiểm bơi ra giữa sông và không hài lòng khi tôi tham gia vào những cuộc vui ấy. Tuy nhiên, thỉnh thoảng do ham vui, tôi vẫn trốn mẹ ra bờ sông chơi cùng bọn bạn.⁽⁴⁾

Buổi trưa hôm ấy, sau khi đá bóng xong, chúng tôi rủ nhau ra sông tắm. Vào mùa hè, nước sông thường cạn nên chúng tôi tung tăng bơi lội, trêu đùa rộn rã cả một góc sông. Tắm mãi cũng chán nên chỉ một lát sau, đám bạn tôi đã nảy ra ý định tổ chức một cuộc thi bơi giữa đám trẻ trong và ngoài làng. Trước sự cổ vũ lẫn thách thức của đám bạn, tôi đã nhận lời thách đấu⁽⁵⁾. Trận đấu diễn ra vô cùng căng thẳng, gay cấn, quyết liệt! Với tất cả sức lực của mình, tôi đã cố bơi thật nhanh nhưng không hiểu sao thẳng bé làng bên, nhỏ hơn tôi hai tuổi, vẫn đeo bám tôi quyết liệt. Tôi chỉ biết cắm mặt, sải tay thật dài, đạp nước thật khỏe để tiến về phía trước.⁽⁵⁾

Thân bài

1. Dùng ngôi thứ nhất để kể.

2. Gợi sự tò mò, hấp dẫn.

3. Giới thiệu sơ lược về trải nghiệm.

4. Trình bày thời gian, không gian và những nhân vật liên quan.

5. Kể lại đồng thời miêu tả những sự việc đã xảy ra trong câu chuyện.

Đến khi nhìn lại tôi nhận ra mình đã bơi khá xa bờ. Bỗng nhiên, tôi thấy bắp chân đau điếng và tôi không thể điều khiển được nó theo ý mình nữa. Chuột rút! Tôi phải làm gì đây khi bốn bề xung quanh chỉ toàn là nước còn đám bạn thì ở khá xa? Trong khoảnh khắc ấy, tôi cảm thấy mình đang bị chính dòng nước hút xuống. Tôi cố ngoi lên mặt nước để kêu cứu nhưng càng vùng vẫy tôi lại càng chìm nhanh hơn và không thể thở được nữa. Tôi sợ hãi tột độ! Bỗng nhiên có một ai đó kịp thời đến bên tôi, nâng đầu tôi lên khỏi mặt nước và kéo tôi vào bờ. Thì ra một người làng đang đi câu cá gần đấy đã nghe tiếng tôi và đám bạn kêu cứu, nhanh chóng bơi ra và đưa tôi vào bờ.⁽⁵⁾ Thoát chết, tôi hối hận vô cùng vì đã không nghe lời mẹ! Chỉ vì quá chủ quan khi nước nông và ham vui mà suýt nữa thì mất mạng.

Kết bài

Trải nghiệm ấy đã đem đến cho tôi một bài học sâu sắc⁽⁶⁾. Đó là cần vâng lời người lớn và chỉ nên bơi lội ở nơi an toàn, có sự giám sát của người lớn.

(Nhóm biên soạn)

6. Thể hiện ý nghĩa của trải nghiệm đối với bản thân.

HƯỚNG DẪN

PHÂN TÍCH KIỂU VĂN BẢN

Trả lời câu hỏi:

1. Câu chuyện trên được kể bằng ngôi thứ mấy ?
2. Trải nghiệm của nhân vật “tôi” được kể lại với những sự việc chính nào ?
3. Chỉ ra những chi tiết nhân vật “tôi” sử dụng yếu tố miêu tả khi kể lại trải nghiệm. Việc sử dụng các yếu tố đó có tác dụng gì?
4. Nhân vật “tôi” đã nhận ra ý nghĩa gì của trải nghiệm ? Vì sao ý nghĩa đó nên được trình bày trong đoạn cuối của bài văn ?
5. Từ câu chuyện trên, em học được điều gì về cách kể lại một trải nghiệm của bản thân ?

HƯỚNG DẪN QUY TRÌNH VIẾT

Đề : Viết một bài văn khoảng 400 chữ kể lại một trải nghiệm của bản thân

Quy trình viết bài văn kể lại một trải nghiệm của bản thân gồm 4 bước chính:

BƯỚC 1. Chuẩn bị trước khi viết (xác định đề tài, thu thập tư liệu)

- Đọc kỹ đề bài để xác định: *Đề bài yêu cầu viết về vấn đề gì ? Kiểu bài mà đề yêu cầu là gì ?*

(Hồi tưởng lại những kỷ niệm đáng nhớ. Ví dụ: một kỷ niệm sâu sắc với gia đình/ bạn bè ; một lỗi lầm của bản thân ; một lần được khám phá một vùng đất mới hoặc quyển sách mới ; khoảnh khắc khi chuyển đến một ngôi trường mới, làm quen bạn bè mới)

- Thu thập tư liệu:

(Tìm tư liệu cho bài viết bằng một số cách sau: nhớ lại những sự việc, trải nghiệm đã để lại cho em kỷ niệm sâu sắc ; tìm lại những hình ảnh đã lưu giữ có

liên quan đến trải nghiệm của em ; đọc lại câu chuyện “*Bài học đường đời đầu tiên*”, “*Vừa nhắm mắt vừa mở cửa sổ*” và bài viết để học cách tác giả kể trải nghiệm của họ.)

BƯỚC 2. Tìm ý, lập dàn ý

- Phác thảo ý tưởng cho bài viết với những câu hỏi gợi ý sau:

Tôi muốn kể câu chuyện gì ? Kể cho ai nghe ?

Chuyện xảy ra ở đâu, khi nào ?

Những sự kiện gì mà tôi còn nhớ ?

Cảm xúc, suy nghĩ của tôi lúc đó thế nào ?

Sự việc đã xảy ra có ý nghĩa gì với tôi ?

(HS viết ra bất cứ từ / cụm từ nào nảy sinh trong đầu, liên quan đến trải nghiệm mà mình muốn kể.)

- Em sẽ sắp xếp các ý đã tìm trên theo một dàn ý như sau:

MB : Giới thiệu chung về không gian, thời gian xảy ra câu chuyện.

TB :

+ Thời gian, không gian diễn ra câu chuyện và những nhân vật có liên quan.

+ Kể lại các sự việc theo trình tự diễn ra của chúng, kết hợp với các yếu tố miêu tả.

KB : Trình bày ý nghĩa của trải nghiệm đối với bản thân.

- HS có thể sử dụng hình ảnh hoặc tranh vẽ để minh họa cho câu chuyện của mình.

BƯỚC 3. Viết bài

(HS viết bài làm vào phiếu học tập số 14)

GV nhắc HS dựa vào dàn ý trên để viết thành một bài văn kể chuyện hoàn chỉnh. Khi viết, cần đảm bảo thể hiện được đặc điểm của của kiểu bài kể lại một trải nghiệm của bản thân. Cần đảm bảo kể đủ các sự việc chính. Có thể lược bớt các tình tiết nhỏ, rườm rà. Đảm bảo đáp ứng yêu cầu về độ dài (khoảng 400 chữ).

BƯỚC 4. Xem lại và chỉnh sửa, rút kinh nghiệm

* HS xem lại và chỉnh sửa qua bảng kiểm
(Bảng kiểm kèm theo phiếu học tập số 14)

HS đọc lại câu chuyện của mình và kiểm tra, điều chỉnh bài viết (dùng bút khác màu) bằng cách:

- Đọc kỹ toàn bài và khoanh tròn lỗi chính tả, lỗi dùng từ (nếu có). Sau đó, sửa lại các lỗi đó.
- Gạch chân những câu sai ngữ pháp (nếu có) bằng cách phân tích cấu trúc ngữ pháp và sửa lại cho đúng.
- Sắp xếp lại các sự việc nếu thấy cần thiết.
- Bổ sung những từ ngữ chuyển tiếp giữa các sự việc để thể hiện rõ trình tự xảy ra sự việc.
- Chi tiết hóa những thông tin đã có trong câu chuyện bằng những hình ảnh được cảm nhận từ nhiều giác quan hoặc những đoạn đối thoại.
- Bổ sung những câu văn thể hiện trực tiếp hoặc gián tiếp ý nghĩa của trải nghiệm.
- Em hãy trình bày bài viết cho các bạn trong nhóm nghe và nhờ bạn góp ý để bài viết hoàn chỉnh hơn.
- Tiếp theo, hãy đọc bài làm của các bạn khác và giúp bạn chỉnh sửa bài làm (nếu cần thiết).

*** Rút kinh nghiệm:** Nếu được viết lại bài này, em sẽ điều chỉnh như thế nào để bài viết tốt hơn ?

PHIẾU HỌC TẬP 14

Đề : Viết một bài văn khoảng 400 chữ kể lại một trải nghiệm của bản thân

BẢNG KIỂM BÀI VIẾT KỂ LẠI MỘT TRẢI NGHIỆM CỦA BẢN THÂN

Các phần của bài viết	Nội dung kiểm tra	Đạt	Chưa đạt
MỞ BÀI	Dùng ngôi thứ nhất để kể.		
	Giới thiệu sơ lược về trải nghiệm.		
	Dẫn dắt chuyển ý, gợi sự tò mò, hấp dẫn đối với người đọc.		
THÂN BÀI	Trình bày chi tiết về thời gian, không gian, hoàn cảnh xảy ra câu chuyện.		
	Trình bày chi tiết các nhân vật liên quan.		
	Trình bày các sự việc theo trình tự hợp lý, rõ ràng.		
	Kết hợp kể và tả.		
KẾT BÀI	Nêu ý nghĩa của trải nghiệm đối với bản thân.		

BẢNG CHẤM ĐIỂM BÀI VIẾT KỂ LẠI MỘT TRẢI NGHIỆM CỦA BẢN THÂN

Tiêu chí	Mức độ			
	Mức 3 (1 điểm)	Mức 2 (0.5 điểm)	Mức 1 (0.25 điểm)	Mức 0 (0 điểm)
Trình bày	-Bài viết đầy đủ 3 phần: MB, TB, KB. -Bài văn trình bày sạch sẽ, ít gạch xóa.	-Bài viết đầy đủ 3 phần: MB, TB, KB. -Trình bày chưa sạch sẽ, chữ viết chưa rõ ràng.	-Bài viết thiếu MB hoặc KB. -Gạch xóa nhiều, chữ viết khó đọc.	-Bài viết thiếu MB và KB. -Trình bày cầu thả, chữ viết rất khó đọc.
Chọn được trải nghiệm để kể	Lựa chọn được trải nghiệm thú vị, có ý nghĩa sâu sắc.	Lựa chọn được trải nghiệm có ý nghĩa.	Lựa chọn được trải nghiệm để kể nhưng chưa có ý nghĩa.	Chưa lựa chọn được trải nghiệm để kể.
Nội dung câu chuyện	Nội dung câu chuyện phong phú, hấp dẫn.	Nội dung câu chuyện phong phú.	Nội dung câu chuyện còn sơ sài.	Chưa rõ nội dung câu chuyện.

	Các sự kiện, chi tiết rõ ràng, thuyết phục.	Các sự kiện, chi tiết khá rõ ràng.	Các sự kiện, chi tiết vụn vặt, chưa rõ ràng.	Chưa có sự kiện/ chi tiết rõ ràng, cụ thể.
	Có lời đối thoại sinh động giữa các nhân vật.	Có một số lời đối thoại giữa các nhân vật.	Lẫn lộn lời kể chuyện và lời thoại của nhân vật.	Không có lời đối thoại giữa các nhân vật.
	Lời kể chuyện kết hợp với lời văn tả cảnh, tả người... sinh động.	Có một số chi tiết tả cảnh, tả người.	Chi tiết tả cảnh, tả người rất sơ sài hoặc nhầm lẫn.	Không có chi tiết tả cảnh, tả người.
Tính liên kết của câu chuyện	Các sự kiện, chi tiết được liên kết chặt chẽ, logic, thuyết phục.	Các sự kiện, chi tiết thể hiện được mối liên kết nhưng đôi chỗ chưa chặt chẽ.	Các sự kiện, chi tiết chưa thể hiện được mối liên kết chặt chẽ, logic, xuyên suốt.	Các sự kiện, chi tiết hoàn toàn không có sự liên kết.

Thống nhất về ngôi kể	Ngôi kể nhất quán trong toàn bộ câu chuyện.	Ngôi kể hầu như nhất quán trong toàn bộ câu chuyện (có một vài chỗ nhằm lẫn từ xưng hô).	Ngôi kể hầu như nhất quán trong toàn bộ câu chuyện (có nhiều chỗ nhằm lẫn từ xưng hô).	Ngôi kể chưa nhất quán trong toàn bộ câu chuyện (từ xưng hô lộn xộn, khó hiểu).
Diễn đạt	-Vốn từ ngữ rất phong phú, có từ hay, biểu cảm, kiểu câu đa dạng. -Không mắc lỗi chính tả, lỗi ngữ pháp, lỗi dùng từ.	-Vốn từ ngữ khá phong phú, kiểu câu khá đa dạng. -Mắc một vài lỗi chính tả, lỗi ngữ pháp, lỗi dùng từ.	-Vốn từ ngữ chưa phong phú, kiểu câu đơn điệu. -Mắc khá nhiều lỗi chính tả, lỗi ngữ pháp, lỗi dùng từ.	-Vốn từ ngữ nghèo nàn, kiểu câu đơn điệu. -Mắc rất nhiều lỗi chính tả, lỗi ngữ pháp, lỗi dùng từ.
Sáng tạo	Có một số chỗ thể hiện quan điểm	Có sự thể hiện quan điểm mới/ cách nhìn	Có sự thể hiện quan điểm mới/ cách nhìn	Chưa thể hiện quan điểm mới/ cách

	mới/ cách nhìn mới/ cách diễn đạt độ đáo... mang lại cảm giác thú vị.	mới/ cách diễn đạt độc đáo...	mới/ cách diễn đạt độc đáo... nhưng chưa đạt hiệu quả.	nhìn mới/ cách diễn đạt độ đáo...
--	--	-------------------------------------	---	--

NÓI VÀ NGHE

ĐỀ : Kể lại một trải nghiệm đáng nhớ đối với bản thân

Bước 1: Xác định đề tài, người nghe, mục đích, không gian và thời gian nói.

Mục đích nói (WHY)	<i>Em kể về trải nghiệm đáng nhớ của mình nhằm mục đích gì ?</i>
Người nghe (WHO)	<i>Người nghe của em là ai ?</i> <i>Họ muốn nghe những gì về trải nghiệm của em ?</i> <i>Họ có quan niệm như thế nào khi nghe về những trải nghiệm của người khác ?</i>
Đề tài nói (WHAT)	<i>Nội dung mà bài nói này yêu cầu là gì?</i>

Không gian nói (WHERE)	<i>Em sẽ nói ở đâu ? Trong lớp học hay trong hội trường ?</i> <i>Địa điểm trang trọng hay không ?</i> <i>Địa điểm đó có các phương tiện như micro, màn chiếu, loa ... hay không ?</i> <i>Có ai khác cùng trình bày với em không ?</i>
Thời gian nói (WHEN)	<i>Em có bao nhiêu phút để trình bày bài nói của mình ?</i> <i>Với dung lượng thời gian như vậy, em nên nói những gì ?</i>

Bước 2. Tìm ý, lập dàn ý
 (HS xem lại dàn ý trong phần “Viết”)

BẢNG KIỂM

KỸ NĂNG KỂ LẠI MỘT TRẢI NGHIỆM ĐÁNG NHỚ ĐỐI VỚI BẢN THÂN

Nội dung kiểm tra	Đạt	Chưa đạt
Bài trình bày có đủ ba phần: giới thiệu, nội dung và kết thúc		
Câu chuyện kể về trải nghiệm của người nói.		
Câu chuyện được giới thiệu rõ ràng về (các) nhân vật, không gian, thời gian xảy ra.		
Câu chuyện được kể theo ngôi thứ nhất.		
Các sự việc được kể theo trình tự hợp lý.		
Kết hợp kể và tả khi kể.		
Trình bày suy nghĩ/ bài học rút ra từ câu chuyện.		
Giọng kể to, rõ, mạch lạc, thể hiện cảm xúc phù hợp với nội dung câu chuyện.		
Người nói tự tin, nhìn vào người nghe khi nói, sử dụng giọng kể, nét mặt, cử chỉ hợp lý.		

PHIẾU ĐÁNH GIÁ HOẠT ĐỘNG KỂ LẠI MỘT TRẢI NGHIỆM CỦA BẢN THÂN

HS:

NHÓM:

Đánh giá HS:

NHÓM:

Tiêu chí	Mức độ		
	Mức 3 (1 điểm)	Mức 2 (0.5 điểm)	Mức 1 (0 điểm)
Bố cục	Bài kể có đầy đủ các phần giới thiệu, nội dung và kết thúc.	Bài kể thiếu phần giới thiệu hoặc kết thúc.	Bài kể thiếu phần giới thiệu và kết thúc.
Nội dung	Nội dung bài kể sâu sắc, hấp dẫn.	Nội dung bài kể còn sơ sài.	Chưa rõ nội dung bài kể.
Trình tự kể	Các chi tiết kể theo trình tự hợp lý.	Một số chi tiết kể chưa theo trình tự hợp lý.	Các chi tiết kể lộn xộn, bất hợp lý.
Giới thiệu không gian, thời gian, nhân vật trong câu chuyện kể.	Giới thiệu rõ ràng về (các) nhân vật, không gian, thời gian xảy ra.	Có giới thiệu rõ ràng về (các) nhân vật, không gian, thời gian xảy ra	Không giới thiệu rõ ràng về (các) nhân vật, không gian, thời gian xảy ra..

		nhưng chưa rõ ràng/ chưa hợp lý.	
Ngôi xưng hô	Dùng ngôi thứ nhất để kể.		Không dùng ngôi thứ nhất để kể.
Liên kết	Các câu trong bài kể được liên kết chặt chẽ, hợp lý, thuyết phục.	Các câu trong bài kể chưa thể hiện được mối liên kết chặt chẽ, hợp lý xuyên suốt.	Các câu trong bài kể hoàn toàn không có sự liên kết.
Cảm xúc	Bộc lộ cảm xúc sinh động, phù hợp với nội dung kể.	Bộc lộ cảm xúc phù hợp với nội dung kể.	Chưa thể hiện cảm xúc phù hợp với nội dung kể.
Phong cách	Tự tin, giọng nói rõ ràng, có cử chỉ điệu bộ hợp lý.	Giọng nói đôi chỗ chưa rõ ràng, chưa kết hợp cử chỉ điệu bộ hợp lý.	Chưa tự tin, giọng nói nhỏ, chưa rõ ràng, chưa kết hợp cử chỉ điệu bộ hợp lý.
Diễn đạt	-Vốn từ ngữ rất phong phú, có từ hay, biểu	-Vốn từ ngữ chưa phong phú, kiểu	-Vốn từ ngữ nghèo nàn, kiểu câu đơn điệu.

	cảm, kiểu câu đa dạng. -Không mắc lỗi ngữ pháp, lỗi dùng từ.	câu đơn điệu. -Mắc khá nhiều lỗi ngữ pháp, lỗi dùng từ.	-Mắc rất nhiều lỗi ngữ pháp, lỗi dùng từ.
Sáng tạo	Có một số chỗ thể hiện suy nghĩ mới mẻ sâu sắc/ cách diễn đạt độc đáo... mang lại cảm giác thú vị.	Có sự thể hiện suy nghĩ-cảm xúc/ cách diễn đạt khá độc đáo... nhưng chưa đạt hiệu quả.	Chưa có sự thể hiện suy nghĩ riêng, chưa có cách diễn đạt độc đáo...

BẢNG ĐÁNH GIÁ HOẠT ĐỘNG THẢO LUẬN NHÓM

<i>Nội dung yêu cầu</i>	<i>Mức đánh giá</i>		
	TỐT	ĐẠT	CHƯA ĐẠT
Hoạt động của nhóm trưởng	Nhóm trưởng có năng lực điều khiển nhóm thảo luận, phân công nhiệm vụ hợp lý, tổng hợp được thông tin.	Nhóm trưởng có sự điều khiển nhóm thảo luận nhưng phân công nhiệm vụ chưa hợp lý hoặc chưa tổng hợp được thông tin.	Nhóm trưởng chưa điều khiển được nhóm thảo luận, chưa phân công nhiệm vụ hợp lý, chưa tổng hợp được thông tin.
Hoạt động của thành viên trong nhóm	Các thành viên tập trung thảo luận, hoàn thành nhiệm vụ được giao.	Các thành viên hoàn thành nhiệm vụ được giao, nhưng trong quá trình thảo luận chưa nghiêm túc, có những thành viên chưa tích cực tham gia hoạt động nhóm.	Các thành viên chưa tập trung thảo luận, chưa hoàn thành nhiệm vụ được giao.

